

KATEDRA TEORIE KULTURY FILOZOFICKÉ FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY

Autor práce: Tereza Marčíková

Název práce: Iniciační rituály českých a francouzských adolescentů

Vedoucí práce: PhDr. Václav Soukup, CSc.

Oponent práce: PhDr. Lenka Opletalová, PhD.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

TÉMA PRÁCE:

Předmětem diplomové práce je kulturologicky koncipovaná komparativní analýza iniciačních rituálů českých a francouzských adolescentů. V centru autorčina zájmu stojí jak teoretický rozbor fenoménu adolescence a s nimi spjatých iniciačních rituálů, tak jejich empirický výzkum v transkulturní perspektivě. Zvláštní pozornost je věnována vytvoření typologie iniciačních rituálů adolescentů a analýze důležitých životních událostí jako kroků k dospělosti v Čechách a ve Francii. V této souvislosti považuji za nezbytné ocenit již samu volbu tématu, které je v naší odborné literatuře dosud téměř nezastoupené a z kulturologického hlediska nezpracované. Práci je možné považovat za cenný příspěvek k interdisciplinárnímu výzkumu socializace a vztahu osobnosti a kultury.

KONCEPCE PRÁCE:

Práci tvoří dvě relativně samostatné části, ve kterých autorka systematicky provádí jak teoretickou deskripci, tak empirickou analýzu zkoumané problematiky. V intencích současné kulturologie ve své práci programově využívá interdisciplinární přístup, zejména poznatky a přístupy kulturní antropologie a psychologie. V první, teoreticky koncipované části práce, která představuje expozici zkoumaného problému, autorka využívá k reflexi fenoménu adolescence především perspektivu psychologie. Klíčovou kategorií své práce – pojem adolescence nejdříve vymezuje a poté charakterizuje z hlediska biologických, kognitivních a emocionálních změn. V centru jejího zájmu stojí také kultura jako determinanta formování osobnosti v průběhu adolescence. Teprve poté obrací svoji pozornost k iniciačním rituálům,

kteře plnı́ vı́znamnou sociokulturnı́ funkci pı́avı́ v adolescenci, v době kdy dochází k pı́echodu jednotlivce z jednoho sociálního stavu (statusu) do druhého. V této části práce diplomantka velice dobře pracuje zejména s antropologickou literaturou, zejména klasiky teorie pı́echodových rituálů (Van Gennep, Turner) a vı́stižně charakterizuje specifika iniciačních rituálů v tradiční a modernı́ společnosti. Teoretickou část práce uzavı́rá charakteristika iniciačních rituálů v současné české a francouzské kultuře.

Ve druhé části práce autorka dále rozpracovává zkoumanou problematiku na empirické bázi. Rozšiřuje část teoretickou o konkrétnı́ poznatky získané na základě kvalitativního vı́zkumu, který osobně provedla mezi adolescenty v Čechách (Praze) a Francii (Paříž). Z předloženého textu je zřejmé, že v průběhu empirického šetření diplomantka dobře zvládla základy kvalitativního vı́zkumu. Prokázala schopnost operacionalizace klı́čových termınů, dobře zvolila zkoumaný vzorek respondentů i techniku rozhovoru. K vyhodnocení výsledků vı́zkumu použila metodu obsahové analı́zy a poté provedla finální komparaci dat v mezikulturnı́ perspektı́vě. Diplomantka si byla velmi dobře vědoma úskalı́ kvalitativního vı́zkumu, zejména nízké strukturovanosti rozhovorů a malého vzorku respondentů. To ovšem v žádném pı́ípadě nesnižuje hodnotu její práce. Výstupem z kvalitativního vı́zkumu totiž nemusı́ být (a často také nebývá) verifikace stanovených hypotéz, (jako je tomu u vı́zkumu kvantitativního), ale formulace nových teoriı́ a potenciálních hypotéz. Podle mého názoru autorka přinesla řadu nových poznatků a implicitních hypotéz, které by měly být podrobeny dalšímu zkoumání. Úspěšně zmapovala u nás dosud nezpracované téma a vytýčila možný směr vı́zkumu v této oblasti. Práce má vyváženou a logicky koncipovanou strukturu, která umožňuje na tématu dále pracovat a rozšířit je do podoby rigoróznı́ práce. V této souvislosti se nabízí otázka, jak bude autorka postupovat pı́i jejım zpracování.

HODNOCENÍ PRÁCE:

1 = nejlepší. 5 = nejhorší

1. Formulace cílů práce	1	2	3	4	5
2. Volba vhodné metodiky	1	2	3	4	5
3. Splnění cílů práce	1	2	3	4	5
4. Odborný přínos práce	1	2	3	4	5
5. Originalita práce	1	2	3	4	5
6. Struktura práce	1	2	3	4	5
7. Práce s daty a informacemi	1	2	3	4	5
8. Postup řešení je logický	1	2	3	4	5

9. Klíčová slova vystihují obsah	1	2	3	4	5
10. Členění textu do odstavců a kapitol	1	2	3	4	5
11. Práce s odbornou literaturou	1	2	3	4	5
12. Srozumitelnost textu (úroveň jazykového zpracování)	1	2	3	4	5
13. Přesnost formulací	1	2	3	4	5
14. Práce s odborným jazykem	1	2	3	4	5
15. Formální zpracování a grafická úprava	1	2	3	4	5

NÁVRH HODNOCENÍ PRÁCE ZNÁMKOU: 1 2 3 4

OTÁZKY K OBHAJOBĚ:

Jakým způsobem hodlá diplomantka na tématu dále pracovat. Cítí jako užitečné rozšířit stávající práci, a pokud ano, jakým směrem se bude dále ubírat?

Jakou diplomantka vidí budoucnost iniciačních rituálů adolescentů v kontextu moderní globalizované společnosti?

CELKOVÉ HODNOCENÍ:

Obecně je možné konstatovat, že práce po stránce formální i obsahové splňuje požadavky kladené na diplomovou práci. Autorka přesvědčivě formulovala cíle své práce a zvolila vhodnou metodiku zpracování. Odborný přínos práce je možné vidět jak v důsledné snaze o uplatnění interdisciplinárního přístupu, tak ve volbě témat, která jsou v naší odborné literatuře téměř nezpracovaná. Hodnotu a autentičnost práce zvyšuje autorčin vlastní empirický výzkum. Diplomantka prokázala značné teoretické zázemí i schopnost využít poznatky, které získala v průběhu svého pobytu ve Francii. Správně pracovala s odbornou literaturou i poznámkovým aparátem. Práce má logickou strukturu a odpovídající grafickou úpravu. Je napsaná čtivým, stylově čistým a srozumitelným jazykem.

Doporučuji k obhajobě.

PhDr. Václav Soukup, CSc.

V Praze 19.1.2007